

ผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ประจำปี 2562 โดย IMD World Competitiveness Center

ผลการจัดอันดับในภาพรวม

สถาบัน IMD World Competitiveness Center ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ได้เผยแพร่รายงาน IMD World Competitiveness Yearbook 2019 ซึ่งเป็นการรายงานการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ 63 ประเทศทั่วโลก โดยจากผลการจัดอันดับดังกล่าว พบว่าในปีนี้เป็นประเทศสิงคโปร์ขึ้นมาเป็นอันดับ 1 แทนที่สหรัฐอเมริกาที่ลดลงไปเป็นอันดับที่ 3 ตามด้วยฮ่องกง สวิตเซอร์แลนด์ และสหรัฐอเมริกาอันดับสี่ ประเทศที่มีอันดับความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นไปมากที่สุดได้แก่ ประเทศซาอุดีอาระเบีย ที่มีอันดับสูงขึ้นไปถึง 13 อันดับจากอันดับที่ 39 ในปีที่แล้วเลื่อนมาอยู่ในอันดับที่ 26 ในปีนี้ รองลงมาคือประเทศอินโดนีเซีย ที่เลื่อนขึ้นมาถึง 11 อันดับ จากอันดับที่ 43 ในปีที่แล้วเลื่อนมาอยู่ในอันดับที่ 32 ในปีนี้

หากพิจารณาเฉพาะ 5 ประเทศอาเซียนที่อยู่ในการจัดอันดับนี้ ซึ่งได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย พบว่าทุกประเทศมีอันดับดีขึ้นยกเว้นประเทศมาเลเซียที่มีอันดับคงที่ ประเทศสิงคโปร์ขึ้นมาเป็นอันดับที่ 1 มาเลเซียอันดับคงที่ที่ 22 ประเทศไทยมีอันดับขึ้นจาก 30 มาเป็นอันดับที่ 25 ในขณะที่ประเทศอินโดนีเซียมีอันดับสูงขึ้นมากจากอันดับที่ 43 มาเป็นอันดับที่ 32 และฟิลิปปินส์ขึ้นมาจากอันดับที่ 50 เป็น 46

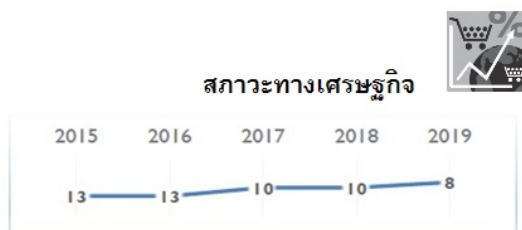
ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย

ในปี 2562 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 25 จากทั้งหมด 63 ประเทศ โดยเพิ่มขึ้นจากอันดับที่ 30 ในปี 2561 ถึง 5 อันดับ ซึ่งจากผลการจัดอันดับที่แบ่งเป็น 4 ด้านได้แก่ สภาวะเศรษฐกิจ (Economic Performance) ประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency) ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) และโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ปรากฏว่าผลการจัดอันดับดีขึ้นทุกด้านยกเว้นประสิทธิภาพของภาครัฐ โดยด้านสภาวะเศรษฐกิจ (Economic Performance) มีอันดับดีขึ้นจากอันดับที่ 10 มาเป็นอันดับที่ 8 ส่วนด้านประสิทธิภาพของภาครัฐมีอันดับขึ้นเป็นอันดับที่ 20 จาก 22 และด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) มีอันดับดีขึ้นเป็นอันดับที่ 45 จากอันดับที่ 48 ในปี 2561 ในขณะที่ด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) เป็นปัจจัยเดียวในการจัดอันดับปีนี้ที่ ลดลง 2 อันดับจากอันดับที่ 25 มาอยู่ที่ 27

ความสามารถในการแข่งขันรายปัจจัยและจุดแข็งจุดอ่อนของไทย

เมื่อวิเคราะห์ผลการจัดอันดับเป็นรายปัจจัยจะเห็นได้ว่าประเทศไทยยังคงมีจุดแข็งด้านสภาวะทางเศรษฐกิจ ในขณะที่ด้านประสิทธิภาพของภาครัฐและภาคธุรกิจอยู่ในกลุ่มปานกลางค่อนข้างสูง ส่วนด้านโครงสร้างพื้นฐานแม้จะมีพัฒนาการที่ดีขึ้น แต่โดยรวมยังอยู่ในระดับต่ำซึ่งต้องมีการพัฒนาต่อไป โดยสามารถพิจารณาเป็นรายปัจจัยได้ ดังนี้

1. สภาวะทางเศรษฐกิจ (Economic Performance)

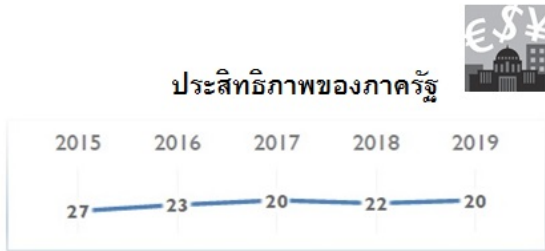
อันดับหมวดย่อย	2018	2019
เศรษฐกิจภายในประเทศ	34	30
การค้าระหว่างประเทศ	6	6
การลงทุนระหว่างประเทศ	37	21
การจ้างงาน	4	3
ระดับราคาและค่าครองชีพ	23	29

Copyright © 1989-2019, IMD International, World Competitiveness Center www.imd.org/wcc

ผลการจัดอันดับด้านสภาวะทางเศรษฐกิจในปี 2562 พบว่า ในภาพรวมประเทศไทยมีอันดับดีขึ้นจากปีที่แล้ว 2 อันดับจากอันดับที่ 10 มาสู่อันดับที่ 8 โดยปัจจัยย่อยด้านการค้าระหว่างประเทศ (International Trade) และการจ้างงาน (Employment) ยังคงเป็นปัจจัยที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ดีมาก คืออันดับที่ 6 และอันดับที่ 3 ตามลำดับ ในขณะที่ในด้านอื่นๆ อยู่ในกลุ่มปานกลาง ทั้งนี้ ประเด็นที่เป็นจุดแข็งของประเทศไทยในด้านสภาวะเศรษฐกิจคือ อัตราการว่างงานที่อยู่ในระดับต่ำจนเป็นอันดับที่ 2 รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติที่อยู่ในอันดับที่ 3 และดุลการชำระเงินและอัตราเงินเฟ้อที่อยู่ในอันดับที่ 11 เป็นต้น

นอกจากนั้น ปัจจัยย่อยด้าน International Investment ยังมีพัฒนาการดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัดจากอันดับที่ 37 ในปีก่อนหน้าเป็นอันดับที่ 21 ในปีนี้ โดยตัวชี้วัดที่มีการปรับตัวดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ การลงทุนโดยตรงไหลเข้า(Direct Investment flows inward) ภัยคุกคามจากการย้ายฐานธุรกิจ (Relocation threats of business) สินทรัพย์การลงทุน (Portfolio Investment Assets) และหนี้สินการลงทุน (Portfolio Investment Liabilities) ในขณะที่ประเด็นที่ยังคงเป็นจุดอ่อนคือ รายได้ประชาชาติต่อหัวของประชากร (GDP per capita) ที่ยังคงอยู่ในอันดับที่ 53

2. ประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency)

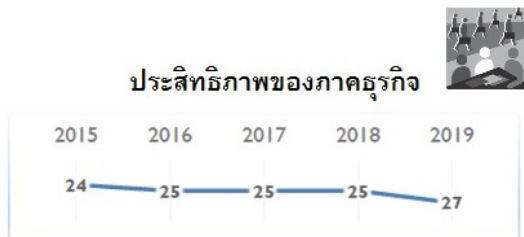

อันดับหมวดย่อย	2018	2019
การคลังภาครัฐ	18	16
นโยบายภาษี	6	6
กรอบการบริหารภาครัฐ	35	34
กฎหมายด้านธุรกิจ	36	32
กรอบการบริหารด้านสังคม	45	48

Copyright ©1989-2019, IMD International, World Competitiveness Center www.imd.org/wcc

อันดับด้านประสิทธิภาพของภาครัฐของประเทศไทยในปีนี้มีอันดับขึ้นมาจากอันดับที่ 22 เป็น 20 โดยปัจจัยย่อยที่โดดเด่นคือ นโยบายภาษี (Tax Policy) และการคลังภาครัฐ (Public Finance) ที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนกรอบการบริหารภาครัฐ (Institutional Framework) และกฎหมายด้านธุรกิจ (Business Legislation) แม้จะอยู่ในระดับปานกลางแต่มีอันดับดีขึ้น โดยเฉพาะ กฎหมายด้านธุรกิจ (Business Legislation) ซึ่งประเด็นชีวิตส่วนใหญ่มาจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารภาครัฐ มีอันดับดีขึ้นถึง 4 อันดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรับรู้ของภาครัฐที่มีต่อการปรับปรุงในเรื่องนี้ในช่วงที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามด้านกรอบการบริหารด้านสังคม (Societal Framework) มีอันดับลดลงและยังคงอยู่ในอันดับต่ำ โดยประเด็นที่เป็นจุดอ่อนในด้านนี้ได้แก่ การกระจายรายได้ ความเท่าเทียมระหว่างเพศ คติชาตกรรม และการเสี่ยงด้านเสถียรภาพทางการเมือง เป็นต้น

3. ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency)

อันดับหมวดย่อย	2018	2019
ผลิตภาพและประสิทธิภาพ	40	43
ตลาดแรงงาน	6	9
การเงิน	24	19
การบริหารจัดการ	24	27
ทัศนคติและค่านิยม	17	26

Copyright ©1989-2019, IMD International, World Competitiveness Center www.imd.org/wcc

ผลการจัดอันดับด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจของประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลาง โดยในปี 2562 ได้รับการจัดอันดับอยู่ที่ 27 จากอันดับที่ 25 ของปีก่อนหน้า โดยมีอันดับที่ต่ำมากในปัจจัยย่อยด้านตลาดแรงงาน (Labor Market) ที่อยู่ในอันดับที่ 9 รองลงมาคือด้านการเงิน (Finance) ที่ปรับตัวดีขึ้น 5 อันดับมาอยู่ในอันดับที่ 19 ในปีนี้ ส่วนในด้านการบริหารจัดการ (Management Practices) และทัศนคติและค่านิยม (Attitudes and Values) แม้อันดับจะลดลงอย่างมีนัยยะสำคัญ แต่ก็ยังอยู่ในระดับปานกลาง

ทั้งนี้ ประเด็นที่เป็นจุดแข็งของไทยคือด้านกำลังแรงงาน (Availability of skill) และด้านสถาบันการเงินและตลาดหลักทรัพย์ที่สามารถสนับสนุนภาคธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนประเด็นที่ยังคงเป็นจุดอ่อนของภาคธุรกิจ คือด้านผลิตภาพในทุกภาคธุรกิจ ประสิทธิภาพของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งสะท้อนผ่านอันดับด้านการนำเครื่องมือด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีมาใช้ที่ยังอยู่ในอันดับต่ำเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ในด้านการบริหารจัดการรวมถึงทัศนคติและค่านิยม ซึ่งใช้ผลจากการสำรวจความคิดเห็นผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ปรากฏว่า ประเด็นที่มีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจในปัจจุบันและอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น ความคล่องตัวของบริษัท (Agility of companies) รวมถึงการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่และการวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ (Use of big data and analytics) ยังมีอันดับไม่ดีนัก ในด้านบุคลากรบริษัทยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการดึงดูดและรักษาบุคลากรที่มีความสามารถมากเพียงพอ ในขณะที่ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) และความคล่องตัวและความสามารถในการปรับตัวเมื่อต้องเผชิญกับความท้าทายใหม่ๆ ยังมีไม่มากนัก

นอกจากนั้น ในปีนี้มีประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ การที่ IMD ได้เพิ่มประเด็นที่เกี่ยวกับบทบาทสตรีในตำแหน่งบริหารของบริษัท และ คณะกรรมการบริษัท ซึ่งประเทศไทยได้อันดับที่ 31 และ 32 ตามลำดับ

4. โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)

อันดับหมวดย่อย	2018	2019
สาธารณูปโภคพื้นฐาน	31	27
โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี	36	38
โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์	42	38
สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	58	55
การศึกษา	56	56

Copyright @1989-2019, IMD International, World Competitiveness Center www.imd.org/wcc

ผลการจัดอันดับในด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ของไทยยังคงต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้จะมีอันดับโดยรวมที่ดีขึ้น 3 อันดับ โดยมีปัจจัยย่อย 3 ด้านที่อันดับดีขึ้น ได้แก่ สาธารณูปโภคพื้นฐาน (Basic Infrastructure) ที่ปรับตัวดีขึ้น 4 อันดับ โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ (Scientific Infrastructure) ที่ปรับตัวดีขึ้น 4 อันดับ และสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม (Health and Environment) ที่ปรับตัวดีขึ้น 3 อันดับ ส่วนโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี (Technological Infrastructure) มีอันดับลดลง 2 อันดับและโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษา (Education) ซึ่งยังคงน่าเป็นห่วงเนื่องจากมีอันดับคงเดิมที่ 56

ประเด็นที่ประเทศไทยมีอันดับค่อนข้างดีในด้านนี้ได้แก่ จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือ (Mobile Broadband Subscribers) การส่งออกสินค้าไฮเทค ค่าใช้จ่ายในการใช้โทรศัพท์มือถือ ในขณะที่ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ก็เริ่มมีอันดับดีขึ้นโดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาที่รัฐบาลได้พยายามผลักดันอย่างต่อเนื่องในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ทำให้การลงทุนในด้านนี้เพิ่มขึ้นเป็นอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคธุรกิจเอกชน ส่วนโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีแม้ว่าอันดับโดยรวมจะลดลง แต่ตัวชี้วัดที่มาจากผลการสำรวจความเห็นของผู้บริหารภาคธุรกิจเกี่ยวกับการมีบุคลากรที่มีความสามารถด้านดิจิทัล เทคโนโลยี และวิศวกรรม มีการปรับตัวดีขึ้นในทุกเรื่อง รวมถึงด้านความร่วมมือระหว่างรัฐ-เอกชน การพัฒนาเทคโนโลยี และการมีแหล่งเงินทุนสนับสนุนก็มีอันดับดีขึ้นเช่นกัน ส่วนประเด็นที่ยังคงพยายามพัฒนาต่อไปได้แก่ อัตราส่วนของประชากรต่อแพทย์และพยาบาล และค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ อัตราส่วนนักเรียนต่อครู และอัตราการเข้าเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษา ความเสี่ยงในการใช้พลังงาน และการเผชิญมลภาวะทางอากาศ เป็นต้น

บทสรุป

ในปีนี้นับเป็นเรื่องน่ายินดีที่ประเทศไทยมีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างมาก ซึ่งปัจจัยสนับสนุนของการพัฒนายังคงเป็นปัจจัยด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจที่ประเทศไทยมีพื้นฐานค่อนข้างดี นอกจากนี้ ผลการจัดอันดับในปีนี้ก็ยังคงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในหลายด้าน โดยเฉพาะในประเด็นที่มีความสำคัญต่อความสามารถในการแข่งขันในระยะยาวคือ โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีการพัฒนาและมีแนวโน้มที่ดีขึ้นเป็นลำดับ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงมีประเด็นท้าทายในการพัฒนาศักยภาพของคนให้มีความรู้เท่ากันความรู้ เทคโนโลยี และความเปลี่ยนแปลงในบริบทใหม่ของโลก รวมถึงการกระจายโอกาสในการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านต่างๆ เหล่านี้ให้แก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงภาคการเกษตร เพื่อเพิ่มผลิตภาพและรายได้ซึ่งจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือและช่องทางในการเข้าถึงบริการทางสังคมของประชากรได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมด้วยเช่นกัน
